

FARMACOLOGIA CLINICĂ A MEDICAMENTELOR UTILIZATE ÎN HIPERLIPIDEMII, OBEZITATE ȘI OSTEOPOROZĂ

A. Actualitatea

În ultimele decenii au apărut un număr mare de medicamente utilizate în hiperlipidemii, obezitate și osteoporoză. Unele medicamente, în special cele utilizate în obezitate au fost retrase de pe piața farmaceutică din cauza reacțiilor adverse severe, altele nu se indică pe o perioadă îndelungată, de aceea înțelegerea cauzelor, mecanismelor patogenetice de dezvoltare a maladiei, la fel cunoașterea particularităților de acțiune a medicamentelor este esențială pentru o farmacoterapie corectă.

Osteoporoza este o problemă majoră a sănătății publice, cu impact asupra calității și duratei vieții cu implicații importante medicale, sociale și economice. Fracturile osteoporotice sunt cauza principală al îmbolnăvirii, invalidizării și mortalității, totuși profilaxia este posibilă și indispensabilă. Administrarea tratamentului antiabsorbantiv, de rand cu măsurile orientate spre modificarea regimului de viață și dietetic poate contribui la scăderea importantă a acestor riscuri.

Bolile cardiovasculare, afecțiuni care ar putea fi prevenite, reprezintă o povară atât pentru pacient cât și pentru societate. Profilul lipidic crescut, în special lipoproteinele cu densitate mică reprezintă un factor de risc cardiovascular important. Medicamentele hipolipemice pot diminua riscul apariției complicațiilor aterosclerotice: infarctului de miocard, ictusului cerebral, bolii coronariene ș.a.

B. Scopul instruirii

Înșușirea principiilor clinico-farmacologice de argumentare a prescrierii, utilizării, regimului de dozare a medicamentelor utilizate obezitate, osteoporoză și hiperlipidemii.

C. Scopuri didactice

Studentul trebuie să posedă abilitățile de a:

- a) alege un complex minim de metode de investigații în vederea aprecierii efectului farmacodinamic al preparatelor medicamentoase utilizate în dereglările metabolice, obezitate, osteoporoză și hiperlipidemie;
- b) analiza și aprecia rezultatele studierii farmacodinamiei preparatelor medicamentoase utilizate în obezitate, osteoporoză, hiperlipidemie;
- c) pronostica posibilele complicații și reacții adverse ale medicamentelor din aceste grupe;
- d) pronostica reacțiile adverse în dependență de regimul de dozare al acestor medicamente și starea funcțională a organelor și sistemelor organismului;
- e) aplica metode contemporane de corecție farmacologică și non-farmacologică a reacțiilor adverse provocate de preparatele medicamentoase utilizate în obezitate, osteoporoză, hiperlipidemie.

D. Cunoștințe din disciplinele studiate anterior și cele de tangență

Disciplinele medico-biologice. Structura celulei. Rolul mitocondriilor, ribozomilor în asigurarea proceselor metabolice vitale din celulă. Metabolismul lipidic, proteic și glucidic; profilul lipidic sanguin. Metabolismul osos, remodelarea osoasă și factorii care o influențează.

Endocrinologia, boli interne. Etiologia, tipurile, patogenia dislipidemiilor, obezității. Osteoporoza.

Farmacologie. Clasificarea hipolipemiantelor și medicamentelor utilizate în obezitate și osteoporoză. Mecanismele de acțiune, efectele, indicațiile, reacțiile adverse.

E. Întrebări pentru autoinstruire

I. Caracteristica clinico-farmacologică a grupelor de medicamente utilizate în dislipidemii, obezitate și osteoporoză.

1. Clasificarea preparatelor medicamentoase antiaterosclerotice. Clasificarea medicamentelor hipolipemice după utilizarea clinică. Mecanismele de acțiune.

- Indicațiile, regimul de dozare și principiile de administrare.
2. Statinele: mecanismul de acțiune, efectele farmacologice, indicațiile și principiile de utilizare, contraindicațiile, reacțiile adverse.
 3. Rășinele anionice: mecanismul de acțiune, efectele farmacologice, indicațiile și principiile de utilizare, contraindicațiile, reacțiile adverse.
 4. Fibratii: mecanismele de acțiune, efectele farmacologice, indicațiile și principiile de utilizare, contraindicațiile, reacțiile adverse.
 5. Acidul nicotinic ca hipolipemiant: mecanismele de acțiune, efectele farmacologice, indicațiile și principiile de utilizare, contraindicațiile, reacțiile adverse.
 6. Alte hipolipemiant (ezetimib, preparatele acizilor grași nesaturați, inhibitori PCSK9 ș.a.): mecanismele de acțiune, efectele farmacologice, indicațiile și principiile de utilizare, contraindicațiile, reacțiile adverse.
 7. Clasificarea preparatelor utilizate în obezitate. Inhibitorii lipazei: mecanismul de acțiune, efectele, indicațiile, reacțiile adverse.
 8. Preparatele anorexigene: clasificarea, particularitățile mecanismului de acțiune, indicațiile, reacțiile adverse, principiile de selectare și utilizare a preparatelor medicamentoase în obezitate.
 9. Beta-3-adrenomimeticele, antidiabeticele, preparatele combinate: particularitățile de acțiune și utilizare în tratamentul obezității.
 10. Clasificarea medicamentelor utilizate în osteoporoză după apartenența de grupă și direcția de acțiune.
 11. Bifosfonații: mecanismul de acțiune și efectele farmacologice, indicațiile, contraindicațiile, reacțiile adverse.
 12. Preparatele vitaminei D: mecanismul de acțiune și efectele farmacologice, indicațiile, contraindicațiile, reacțiile adverse.
 13. Preparatele calciului: mecanismul de acțiune și efectele farmacologice, indicațiile, contraindicațiile, reacțiile adverse.
 14. Preparatele fluorului: mecanismul de acțiune și efectele farmacologice, indicațiile, contraindicațiile, reacțiile adverse.
 15. Preparatele calcitoninei: mecanismul de acțiune și efectele farmacologice, indicațiile, contraindicațiile, reacțiile adverse.

II. Selectarea și utilizarea clinico-farmacologică a medicamentelor în afecțiunile endocrine:

Principii de selectare și utilizare a medicamentelor în hipercolesterolemiile primare;

Principii de selectare și utilizare a medicamentelor în hipercolesterolemiile secundare;

Principii de selectare și utilizare a medicamentelor în tratamentul obezității;

Principii de selectare și utilizare a medicamentelor în osteoporoză.

F. Lucrul individual:

1. Caracterizarea succintă a principalelor preparate

Pe verticală. Denumirea preparatului (română).

Pe orizontală. Sinonimele, formele de livrare, modul de administrare, dozele (terapeutice, maxime), indicațiile, contraindicațiile, reacțiile adverse.

Rosuvastatină, atorvastatină, ezetimib, orlistat, alendronat, alfacalcidiol, calciu citrat.

2. Exerciții de receptură medicală (vezi anul III):

Calcitonina, clofibrat, acid nicotinic, colestiramină, piricarbat, lovastatină.

3. Indicații preparate utilizate în (pentru):

hipercalcemie de diferită genă, hipoparatiroidism, osteoporoză postmenopauzală; osteoporoza indusă de glucocorticoizi, metastaze osoase în neoplazii, tetanie; hipercolestolemia primară tip II; hipercolesterolemie secundară; hipertrigliceridemie primară; hipertrigliceridemia familială; obezitate.

4. Teste. Farmacologia clinică. Teste de autoevaluare, Chișinău, 2000, pag. 225,292.

5. Клиническая фармакология (Тесты для самоподготовки). Кишинэу, 2014, стр. 97,113.

6. Cazuri clinice. Ghid cazuri clinice, Chișinău, 2017, pag.162.

7. Situații virtuale. Îndrumar pentru lucrări de laborator la farmacologie, Chișinău, 2016, pag. 260,269,272,275.

8. Selectarea medicamentelor P-personale și tratamentului P-personal după criteriile eficacității, inofensivității, acceptabilității și cost pentru includerea în formularul personal (medicamente P).